

ROMÂNII.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 72, 6 luni 36, 3 luni 18, 75 cr.
 Pentru celelalte orașe pe an 84, 6 luni 42, 3 luni 21.
 Pentru strălăte pe an 12, 6 luni 6, 3 luni 3.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
 Administrăția tipografică arhitectonicei Ministerului 47.
 Correspondențele sînt a se adresa la:
 Redacțiunea "Telegraful Român", strada Măgiorilor Nr. 37.
 Episcopia mănăstirească se refusează. — Articuli nepublicați nu se împăcaș.

INSERTIUNILE

Pentru anul 72, — de două ori pe săptămână — de trei ori
 pe an, standu-se liere gamăno — și timbru de 30 cr. pentru
 50-nare publicare.

Cuvântarea finală
 a raporturilor Comisiunii de 30,

V. Babeș.

Omnobilii Adunare!
 Discușionea, ce se petrecută aici în anul nostru, este în miniatură o fidelă iconanță a ceea ce au văzut în Comisiunea D-Yonstere, ieri și alaltăieri în măsură mult mai mare. Ori cât de frumoase argumente și propuneri am auzit aici, covăsi noi n'ași putut încă să'ar fi adus. Și — și aici, ca și în Comisiune, — Intrebară s'au concentrat la aceea: cari argumente presupunătoare, și tuturu argumentelor împreună care propunere corespunde mai bine? Dar toamă aici zăc greutățile, care apăsă asupra noastră, Toamă al simțim, alături de complicată și încreșcată este situațiunea, prin politica domitorilor.

Și ac, la acest loc, Domnii mei, precât pe de-o parte cu multă plăcere, tot pe alta de alta parte cu profundă durere trebuie să constat un mare și nenegabil adevăr, acela, că atât aici, în această publică adunare, cât și în Comisiunea D-Yonstere, deși sau rădăc multie și diferite idei, deși sau adunat felin de folin de propuneri, totuși asupra greutății situațiunii, asupra nedreptăților ce suferă națiunea română, asupra dăunilor ce se cauează prin aceasta patriei, și asupra periculelor, ce ne amenință prin greșita politica de sus a victorilor tuturor, asupra acestui adevăr, acestui punct principal al pornirii noastre, nu s'a manifestat nici cea mai mică diferență! Nici măcar un omni orator nu s'a încercat, a apăra politica și plăgura de sus, de la guvern și legislațiune, față de noi și de țeara întregă, ba nici măcar ai da o altă orădoare interpretarej suscitătoare! Nu ce, din acest motiv, și Domnii mei, naturalmente a rezultat anumea noastră în eueștii și în simțiri, (Așa e așa e, bravo!) cari cugete și simțiri noamă admant aici la oaltă parte tot de prin cele mai îndepărtate părți ale țării și ne-au făcut o ne legea în solidaritate națională, pentru de a rezista răului ce ne apasă pe toate și de a oătă celăl, modulari de scapare. (Așa este, bravo!)

Încât pentru natura, așa deosebit durabilă, a propunerii Comisiunii, V în credințim, Domnii mei, că ideas aceasta propunerii n'a eștit din capul meu; că mie, în teorie, mai bine măcar mi conveni, ca românii cu toții, fără diferențe de părți prin cari locuiesc, să se fie înțeleși și uni, fie pentru o activitate, careși-care binefăcătoare, sau pentru o asemenea pasivitate, cilec în cele de acum, tot asemenea, de sau chiar identică este situațiunea lor, și sistema politica cea greșită și dăunătoare, în spațiul de o potrivă pe toți, este croită și executată în contra vicioj și dezvoltarej nationale a tuturu. (Așa e; bravo; și trăescă!)

De altă parte, am un convieșține, că în fatalitate împregiurări de astăzi, noi Românii, de a dreptul nici prin activitate, nici prin pasivitate nu ne vom ajunge scopul dorit, nu vom contribui, ca și se vindece dăruire și se se îndrepte tristele relațiuni din țeară; ci o propunere se lucră numai și numai, de o a manifesta în fața țării, a surfințele noastre pe nedrept, și ingrijirile noastre pentru viitorii. (Bravo! așa e; și trăescă!)

Propunerea Comisiunii este rezultatu fatalilor împregiurări faptice,

de cari n'a'au împas ea, ca anica posibilă; și ori cât vom disputa noi, și ori cât ne vom avăta, precăc timp restanta adevărate împregiurări faptice, nu vom fi în stare a combina și escuta altă programă, mai bună. (Așa e; bravo; și trăescă!)

Cred eu, că activitatea este viciojă omului și a poporului, când adevărat se poate, când ea, într'o oră, câtă direcțiune, depinde de la noi; și de aceea icela apropt pe deplin argumentele activității din principiu; nu cred însă ca activitatea să fie la loc, acolo unde ea formalmente este exchișă prin împregiurări. (Așa e)

A cere activitate de la om, după ce l'au legat bine de mâni și de picioare, este ridicol, și chiar o insultă! (Așa e; bravo! Alături îndelungate.) Când numai al poporului este condănat prin lege și administrațiune, sau a nu se mișca pe un teren care-care, sau a se mișca — la comandă, ca unei altă armii. (Bravo; bravo; așa e) În astfel de caz — activitate poate să fie adoptată numai care de glumă, sau numai de un om sau popor, care n'are simplă de alt interes, de altă demnitate, decît de a face servicii, sau libertate apăsătoare, sau, timbulu său, pentru de a și recomandă grădilor! (Bravo! Așa e!)

Chiar eu eram de opininica, și am făcut în Comisiune formală propunere, ca să ne folosim cu toții, și de acolo foarte pușca s'ferimăritu de drept electoral, ce din grădile, de bună seamă spre a amăgi lumea, înăntă, necunoștătoare de împregiurări, și an- ane folosit prin legea lor Domnii maghiari, și an- ane oferin de ele, să ne concentrăm toate puterile în câte-va pușca cercuri, spre a scoate de s'ar put, un număr micar cât și de multe de deputați naționali, devotați adevărații și populari, cari să mai încerce de nou a ne apăra vitalele interese în Dieta. Da, după noi, așa cugetam eu mai vicioj, și pentru de a convinge oaltă pe activități din simț noi, că — fără resoluți și deșarte stăru pe această cale — toate binele și că apoi solidaritatea noastră să fie cutată mai firmă și sigură.

Dar când mi s'a dovedit cu date, cu cifre, că — față cu legea din principu real, de administrațiune din sistemu dujmană Românilor, față de corupțiile și de icăritie noamă mai pomenite prin curăritu și răstăru în părțile Transilvaniei Românilor nu pot adevărat sigură speranță de a reșei măcar cu trei, ba chiar nici cu un deputat, pe care interesul lor cel mare l'ar cere și înima lor l'ar dor: atunci am simpli și priceput, că — demnitatea noastră națională ne opreacă a păși în astfel de lucruri, și astfel de contracte și a ne dojea, să rădăcă în răstăru rităritu de drepturi, pe cari ni le-au aruncat, și că cerșitorului cruceră și dobitocului nutreț! (Bravo, bravo! Așa e; și trăescă!)

Trebnie să arătăm Domnilor noștri și lumii civilizatăe, că noi Românii, ori cât de apăsăți, de dirijii chiar, avem și plăstrăm în ceptul nostru cel mai viu și cel de demnitate națională, de care nu ne vom desăbina nici odată cu capul! (Bravo, bravo! Să trăescă!)

Cu se ține de propusa activitate pentru țările Ungariei proprii, la aceasta ne-am învoit din două consideratiuni, foarte cupătoare, una: fiindcă ni s'a și de dovedit cu trecentă, că megalic ascăz cerșiri în car, în butul și a legea role, și a admnistrățiunii despotice, și a corupțiilor îndăntate, poporul nostru a învățat a alege

liber, înfruntându și ce greutăți; alta: fiindcă, a trebuit să reconnoșcam oportunitatea de a nu apare din principu renunțea țării ce Dieta și Constituțiunea țării; ceea ce se pută, și de bună seamă s'și interpreta astfel de contracti noștri; precăc Românilor, precum presa bine scrisă, nimic nu este mai străin, decît de a refuza din principu constituțiunile și libertatea. (Așa e; bravo!) Nu era un basă propunere deșartă pe care necăscitate de o parte, și speranța posibilitate — de alta. Din din alins, și repet, că activitatea pentru părțile ungurene și hăntăne, ne-am basă-o numai pe speranța de posibilitate; cici garanții în lege și mai vicioj în administrațiune nu avem; și de aceea ce să nu s'ă facă înșimăi, nimic să nu crează, că noi ce planul nostru de sigur vom realiza.

Scim prea bine, și că acolo s'ntănt puși la discrețiunea, la bunăvoia stăpâni și a organelor ei, și defel nu vom fi surprizi, dacă și acolo prin faptă vom fi făcși imposibili. (Așa e)

Cu atât mai mult Domnii de la Tuturu vor adevori prin faptă, că din Constituțiunea și libertate maghiari nu n'avam parte, că noi nu din principu ne-au decretat, și prin politica lor administrațională ne tractoază de sclavii lor. (Așa e; așa e) Dar toate aceste nu ne dispensează, ba chiar trebuie să ne împulpe a lucra cu atât mai vicioj prin toate cercurile, unde avem algiort în număr de contractă, sau pe unde ne vedem mai slab, a ne înfulege, a pacta cu alegătorii de alte naționalități, cari simt în absențemă mult greutăți situațiunii și pătorele celor de sus, ce să secontem la algeori hărăzi naționali valorosi, resoluți și capabili să ne apăre interesele și de a face să încete relele cele multe! (Bine e)

Contrațiojere în propunerea Comisiunii nu este. Contrațiojere ar fi în dietă proclamațiune, dacă legea și împregiurările ar fi acceșii, și noi față de identitate legea role și de aceea împregiurări am adopta doct diferite metode, sau moduri de procedeu; dar așa cum stau lucrurile, propunerea este chiar logica, și toamă așa — bine politica; căci corespunde realilor împrejurări. Solidaritate noastră se bazează pe simț și omni, și identic, deștopri îndreptăcile ce ni se fie și relele ce vedem năcându-se, și necesitatea și dorința de a scăpa noi și a scăpa țeara de aceste rele. Moduri, armele, pot fi diferite, precum le vom combina împreună. Altfel nu se lupă, și trebuie să se lupă în realul parte arimate, se apără o oaltă sau oaltă, astfel, ceea ce stăc o cavalerie în șos, astfel, deștopri să se ocupe asupra unei coline întărite. Dar toate lucră în solidaritate, la același scop. (Bravo! Așa este!)

S'a și ca mine în lume, nu lupă pentru drepturi publice, ca pasivitate. Birnășiunea nu este esetică. Ochi din Boehmia prin lupă pasivă de 18 ani și-au cneat (7) puștinica ce le compete în Austria. Chiar dui Maghiari, față de constituțiunea și legea Transilvaniei dela 1868 — 65, au lupat cu pasivitate, și au care pasivitate la 1868 — 71 așa putuse să nimenescă autonomia Transilvaniei și se realizeze festime. (Așa e; drept e; bravo! vitat!)

S'a adus exemplul lui Ocomel. Dar Ocomel n'a intrat în parlamentul Britaniilor nici singur, nici de 2 — 3 cameri, scind că astfel s'ar fi făcut numai de ris, și Românii din Transilvania vor merge la

dietă din Buda-pesta, îndată ce li se va da posibilitatea de a merge cu demnitate, sau sau 40 la număr.

S'a și ca ce tot ne provoacă și tinem la dreptul istoric, la autonomia Transilvaniei, că este numai un prețedat, fără vre-o valoare reală pentru noi Românii. Admită că poate să se fie un prețedat; dar prețedatele s'nt foarte puterice în oameni. Napoleon cel mare făcea, când suspina pe steagul însulei Sta-Peena, că mai ușor i-a fost a devinge întreaga Europa, decât prețedatele!

Prețedatele oamenilor s'nt ca și vestimentele și lozincurile lor; ori cât se fie de rele, nu se despart de ele, până nu vor adevă altele mai bune. (Tros adevărat!)

Dacă Domnii de la Tuturu, când au pters autonomia țării Ardealului, ofierul Românilor, maioriții țării, condiții de viață, de dezvoltare și ferice mai bune decât pe cari le auvea dela 1860 până și la 1867; de bună samă că Românii ușor se familiarizau cu totul drept, noua situațiune. Dar Vă întreab: este v'rași unul D-Yonstere, care și oțere a afirma, că — Românii au călășit v're un bine, v're o speranță măcar de bine, prin contopirea forșată a Ardealului cu Ungaria? Afă — între noi unul, carele să nu scie, să nu vadă și priceapă, că Uniunea și respective fustiunea s'a făcut toamă în contra Românilor! (Așa e; bravo! Să trăescă!)

S'a și de un on. d. orator, că propunerea noastră este maiestrică, pre când ea ar trebui să fie simplă, naturală, adecă pentru activitate preste tot. I reflect scurt pe d' orator, că fiind reconnoștă de oltă tot, de maiestrică și complicata situațiunea, propunerea Comisiunii numai așa este bine politica, este logica, fiind; că este maiestrică și acomodată situațiunii.

Drept că aceasta este chiar natura politico bună, carea în sine este o maiestrie. Fieresc, că maiestria politico, sau politica cea maiestrie, în stat ar fi se condacă toate spre binele comul al tuturu popoarelor pe când ea la noi, pe cum vedem, produce numai suferinje și ruine! Este oarbă și răcătă de tot! (Așa e)

Venimă timpul, celăl bun e. Dilem dar ducere țeară în țeară, că se fi, eșad deja situațiunea conștință a peoatorilor dinlor Maghiari, calamităte publice, vor fi periclitat tron și Patrie, și atunci ochii contrarilor noștri de sus, se vor deschide, și ei vor reconnoască, că au greșit țear, și s'au făcut greu vinovați, și nu vor întinde mâna, ea la un popor leal și patriotic și valoros, și legile cele rele, politica cea falsă, nu vor fi stăte a împoșca infăptuirea noastră și împărtășia fapții a beneficiilor țării, pentru salvarea țării! (Bravo! se deo Djeoi! Bravo! să trăescă!)

Ceea ce noi astăzi trebuie să facem, este, a marea situațiunea, a caracteră fisa, în carea ne aflăm cu toții cu țear. Și acești scop corespunde, cum cred, propunerea comisiunii și cu motivele ce am adus (Așa e; bravo!) car' argumentele ce s'au adus în contra, n'au fost în stare a face plausibilită alți mai bună. (Așa e)

Poporul maghiar, în masă este bun și toleranț, și își iubese patria fără tendință de o confiesă și utiliza numai de sine, scind bine, și în caș de periclitarej ei, nu este în stare a apăra singur. Din măstocitate, ochii noștri, cu s'nt convinsă, că tot ce n'u este arătat în poporul maghiar

sa va convinge, cum că noi Românii îi intrăm în iubirea cătră țară și în dorința de a o conserva și cultiva, ca să ne fie tuturor adevărată patrie. Și din această considerație, și pentru că în privința puncturilor de mănecare, motivele de care s-au dat, au căutat între noi nici o mare mișcă diferință. Vei rog cu tot din dinde, să dați cu toți pondul nostru ce se cere, ca pronunțământul nostru să' fiă deosebit politic necesar, adică să votăm propunerea în unanimitate! — (Aprobari generale; strigări de se trăiască! spontane; aplauze prelungite. — Toți din toate părțile se îmbrățesc a strînge mâna raporturii.)

Conferința generală

a reprezentanților români din Transilvania, Ungaria și Banat înalți în Sibiu.

Ședința I.

(12 Maiu n. 30 Aprilu v. a. c.)

Prezidentul Păr. Nicolae Popa deschide ședința prin o cuvîntare (publicată deja în numărul nostru 52) acordată, în care deslușă problema cea grea a conferinței. Această cuvîntare a fost însoțită de manifestații simpatice din partea conferinței.

După această cuvîntare, pune în ordine zilei în sensul programelor statutorie de comitetul electoral central constituirea provizorie a birourii prin alegerea unui prezidiu și a doi notari.

Deputatul Lengher: În ordinea lucrărilor după programa comitetului electoral central cred că este necesar a se face o modificare de acel cuprins ca acum după ce a premers deschiderea conferinței și urmează numai deocînd punctul din programa, adică raportul comitetului și deșine din acel motiv, că dacă acum ar urma constituirea provizorie a birourii nu este echisă posibilitatea ca în persoana actualului prezidiu să se fiacă o schimbare, precînd pentru activitatea comitetului de pînă acum este responsabil numai prezidiul actual.

Aduna părere a mea ar fi ca numai decît după constituirea provizorie a birourii să se prezenteze credențialele tuturor alegîndu-nu o comisie pentru verificarea tuturor membrilor acestei conferințe ca adică și frații noștri din Ungaria se potă lua parte la desbaterile conferinței Transilvăniilor ca prin această se se exprime unitatea tuturor Românilor reprezentăți în conferința noastră.

Deputatul R. Pătița: Propunerea primă a antivoritorului o sparginesc, pentru că în adevăte este motivată. Nu pot însă să ne învoiesc cu a dona propunere, pentru că prin aceasta s'ar schimba în esență programa stabilită de comitetul electoral central și prin aceasta s'ar complica ceașce conferinței ardlene.

Deputatul N. Cristea: Eu cred că scopul, pentru care ne am adunat este a decide asupra atitudinii Românilor față cu adevăte dădătoare viitoare, la care se va cere o desbateri mai lungă. De-aceia se nu intrăm în desbateri pentru formalități, ci se ne ținem strîns de programul comitetului electoral central ca se câștigăm timpul pentru obiectul meritoric. (Aprobari: Așa este!)

După o combinație făcută și dată birourii constituirea acestuia provizorie se primese de adunare cu unanimitate tot cu persoanele de pînă acum.

Prezidiul: Rog pe domni deputați ardeleni să' și prezenteze credențialele. (Se câștigă.)

Prezidiul: La ordinele zilei urmează alegerea comisiunii verificatoare de trei membri. După o combinație făcută prezidiul eunță de verificatori pe deputații: Ioan Romanu, Anania Moldovanu și Dimitriu Comșa.

Prezidiul predă comisiunii verificatoare actele electorale spre censu-

rare și raportare. Comisiunea verificatoare se retrage în localul lateral spre rezolvirea cauzei încredințate ei.

Prezidiul arată că au intrat la prezidiu două telegrame de următorul cuprins:

1. Junimea română din Viena: salută cu deplina încredere conferința română din Sibiu. Românii în toate momentele mari a documentată soliditate. Importanța cauzei de față ne face să credem că și conferința din Sibiu va fi în toate lucrările sale una. Fie ostenele ei încununente de succes dorit! (Aplauze. Se trăiască!)

2. Junimea română din Buda-pestă: salută cu viață plăcere conferința electorală. Fie ca politica inaugurată în această conferință să serve spre mărirea și fericirea poporului român (Aplauze. Se trăiască!)

Conferința primese aceste înfestări simpatice spre plăcută știință.

Prezidiul arată că deputatul Ioan Cupu fiind împedcat a se prezenta la conferință cere scusa. Se ia spre știință.

Prezidiul suspende ședința pînă va pută se retereze comisiunea verificatoare.

Anunțînd comisiunea verificatoare, că este gata cu operatul spre ședința se redeschide la orele 12 și 15 minute.

Prezidiul: La ordinele zilei și referința comisiunii verificatoare. (Să ardăm!)

Referatul Dim. Comșa: În numele comisiunii verificatoare am de a permite căca observare, că în actele electorale s'a ivit în celea unele necesități formale, preste care comisiunea, privind-ne de neesențială, a trecut și se roagă ca onorata conferință din parte și să abstragă de aceste defecte formale și să fie cu indulgență. (Aprobari. Primim!) Premîndî aceste îmi ia vouă a da lectură listei alegilor.

Delegații din Transilvania: Nicolae Solomon, paroh, Ludovic Ciató, advocat, Ioan Cosieria, adv. Dr. Nic. Maier, profesor semm. Ven. Popu, paroh, Alexandru Ștegoș, profet. Avram Păcurariu, paroh; Mih. Bontescu, advoc. George Secula, advoc. Francisc Ios Longhin, adv. Sigism. Borlea, propt. Teof. Popa, adv. Samuil Popu, adv. Laur. Bercian, notariu cerc. Ioan Raț presb. Ben. Densușianu, paroh. Dr. Lazar Petcu adv. Rom. de Crainic paroh, Iuliu Coroișan, adv. Dr. Aur. Isacu, adv. Ioan German, paroh. Ioan Simion, Iov. Simon, propt. Greg. Vileșcu, propt. Patriciu Barbu, adv. Mih. Orban, adv. Ioan V. Iuscu, propt. Iosif St. Siliuțiu, iude pen. Alex. Teroveanu, paroh. Galaf. Siag, paroh. Nic. Mircea, admin. propt. Teof. Gheajă, admin. pp. Bas. Harsianu, adv. Petra Potrescu, funcționar de bancă. Augustin Horia, not. public. Dim. Moldovan paroh. Nicolae Moldovan paroh, Nicolae Babesia, paroh. Ioan Hamia direct. seminar. Part. Comșa, adv. și deput. diet. Ilie Mih. Orban, adv. și deput. diet. Popescu profesor, Ioan Druș, propt. Ioan Bojocia, adv. Zach. Boui, ases. consist. Dr. Il. Păcurariu ases. consist. Sigism. Popu advocat; Ioan Horia, paroh. Gavr. Man, adv. în 2 locuri. Aug. Munteanu, adv. în 2 locuri. Gregoriu

Stetiuv advocat. Ioan de Lemeni propt. Ioan Sivrea, admin. presb. Dr. Ioan Colceriu, medic. G. Baritiu Redact. Dr. Ioan Raț, adv. Gheras. Candrea, adv. Nicolae Cotăș, propriet. Visarion Roman, direct. de bancă, Anania Moldovan advocat. Petru Vlasa, susp. presb. gr. cat. Vasil Rosiescu, în 2 locuri presb. Alex. Pop, par. în 2 locuri, Alex. Filip, adv. Ioan Galia, presb. Dim. Coltofeanu, paroh, Const. Di. man, paroh, Nic. Strevoiu, adv. și deput. diet. Dr. Aur. Muresian, Leacader. Diam. Manole, com. prof. Ioan Leugher, adv. Mat. Nicolae, adv. Rub. Pătița, adv. Nic. Popa, advocat. Iosif Nic. Cristea, ases. consist. și redact. Dr. Ioan Borcea, adv. Dim. Comșa, prof. sem., Ioan Henteș, paroh, Ioan Predovicu, paroh, Anania Popu, presb. Vas. Porțiu, presb.

Referatul comisiunii verificatoare roagă pe on. Conferință a declara pe deputați cetți 101 la număr de verificați. (Se primese!)

Prezidiul: Propunerea comisiunii verificatoare se enuncie de conclud al conferinței. (Voci: s'au primit.)

Prezidiul: La ordinele zilei urmează constituirea definitivă a birourii. Spre scopul unei contelegeri ședința se suspende pe 5 minute. (În timpul ce ședința se suspendă domina un mare șopot, în care dep. Maniu propune de president pe Dr. Raț și de vice-pres. pe Z. Boui.)

La orele 12 și jumetate ședința se redeschide.

Prezidiul: Onorată Adunare! Nu ași vrea ca persoana mea să vă fie o piedecă în constituirea definitivă a birourii și de aceea dlor eu rezignez de la acest post și ve rog să vă alegeți un president nou.

Dr. Rațiu: Eu din parte'mi rog pe dl. president să nu rezigneze, căci într'unsece deplina încredere a conferinței. Noi se folosim timpul și se procedem mai departe. (Voci: Primim!)

Dr. Rațiu. Felușă prezidiul actual propun pe notariu provisor Dr. Nicolae Pop și Dr. Isacu de notari definitivi.

Adunarea primese cu unanimitate biroul provisoriu de definitivi.

Prezidiul: La ordinele zilei urmează raportul comitetului electoral și referatul se reocercă, a da lectură raporturii.

Referatul G. Baritiu cetese raport următoriu:

Comitetul ales din conferința dela 20 și 21 Iuliu 1878, cunosced din pierdoile precedente, căte neînțelegeri și ce perdere de timp pretios se causese mai mult numai, pentru că mulți membri ai conferențelor anterioare nu erau organizați despre adevăratul număr de alegători de naționalitate românească, precum nici de proporțiunile dintre alegătorii români și neromâni, din fiecare colegiu electoral, înca din Novembre 1879 a încercat a se constitui în ședințele sale asupra acestor adevăte și importante referatul se reocercă, în 1/3 Februaru 1880 o adresă mai întăi cătră vre-o treizeci de bărbați locuitori în diverse părți ale țării, cerîndule ajutorial lor patriotic și eficace.

Observănd apoi comitetul, că sau nu fusese înteles bine scopul seu, sau că nu venise încă timpul pentru împlinirea acestei misiuni, în Iulie al aceluia se se adresă din nou cătră aceiași onorabili confrăți cu aceiași rugare. Cîteva informațiuni urmări, însă multe mai puține și în parte mai acerte de cât se se postă regula după acle.

În urmarea unei consuliări particulare din 20 și 21 Octobre. Comitetul se adresă și a 3-a oară sub data din 1 Nov. 1880 cătră mai mulți fruntași ai poporului, cătră pe începutul acestui an mai luvită și pe alții,

tot spre ajungerea scopurilor sus așinate.

Resultatele acestei activități marginite în puteri ca și în mijloace, s'ar pută cunoașce pe deplin numai din acest convolut de acte, pe care comitetul a dispus a și le prezenta aceluia, ca dător înestăruț inase ar cel puțin o și cumplă la o adunare atât de numeroasă, ai carei membri în preponderanță lor maioritate au venit din mari departări, cu sacrificarea intereselor proprie în interesul binelui public.

Spre a da totuși cel puțin unele specimene din numeroasele informațiuni venite la comitet, carele apoi le-a luat de base a ulterioarei sale acțiuni, îmi s'au permis a da lectorul la câteva extrase făcînd la timpul său îndrîneșle, și mai întăi de toate la acele, în care maioritatea alegătorilor se arată a fi românească. Dintre 40 colegii electorale, adică din care avem informațiuni pozitive, maioritatea românească se află numai în 16 cercuri și anume.

1. Vinul de jos. 2. Ighiu. 3. Făgăraș. 4. Coloniul superior. 4. Făgăraș. 5. Coloniul inferior. 5. Huniadora. 6. Baia de Criș. 7. Orăștie. 8. Hațeg. 9. Dobra. 10. 8. Sebeș cu 12 rom. mai mulți. 11. Hiesudul mare în comitatul Dobruja. 12. Felușă mare. 13. Lăpuș. 14. Dej. 15. M. Ludoș. 16. Ocna-Sibiului ate cu 16 Români mai mulți.

Mai toate celelalte colegii electorale pînă la Nrul de 75 sînt situate sau în Secuime, sau pe a cetăți și opide, în care alegătorii români se află în minoritate absolută și numai în unele se poate că ar eși în majoritate relativă, dacă respectivii locuitori s'ar fi îngrișit la timpul seu ca se reclame în contra nedreptății la descripțiune. Așa dară în 59 de colegii electorale în Transilvania alegătorii români se află în minoritate, ba din câteva lipsesc cu totul. De împregiurarea din urmă nu se sînt miră niște acolo, unde lipsește populațiunea românească; se află însă îninturi locuri mai preste tot de Români, unde însă alegătorii tot rămân în minoritate nesemnăată. Această anomalie nu se poate explica nici din sârăcia locuitorilor, prin urmare nici din tabelele de contribuțiuni din cens, ci numai din lipsa legii și înestăruț în acest scop, a fost ca expresia în 1848 și ap cum s'a modificat în a. 1874 prin dca Ungariei, la care s'au aduș și maiestrită împărțire a teritoriului țării în cercuri electorale așa, ca vechile clase privilegiate să se bucuie și pe viitoriu de privilegii și se predomină și și mai înainte. Așa s'ar pută la între altele ca de exemplu cele două colegii din comitatul Brașovului (Bărașovu), unde anume în 4 comune rurale cele mai se potă și mai în întăritura și cu înestăruț în acest scop, din cele 618 alegătorii numai 170 sînt Români, eră în alte 7 comune tot mari și frumoase din 648 alegătorii se sînt numai 47 Români.

De altmintre, exemple de natură acestora sînt multe, și de aceia onorată adunare voinșce să se luca din tabela compusă spre acest scop, en bucuore le voui ceti pe toate.

Aceste sînt informațiuni principale, adunate de comitet spre a se supune la cunoștința D-Voastre, încașă dacă le veți afla de coreșpunțătorle și le puteți lua de base a desbaterilor și concluder D-Voastre.

Prezidiul: Nu are nime de a face observări la raportul comitetului electoral central? (Voci: Primim și se trăiască!)

Adunarea treie vine manifestația de complăcînță în plăcută cunoștință raportul comitetului de acțiune.

Revista politică.

Săptăm. la 11 Mai.

Dela Budapesta vin neîncetate numai scrisuri despre festivitățile de splendorie în onoarea înaltei părcăi, a principelui de corană Rudolf și a princesei Stefania. Sînt multe și varii detaliuri festivităților. Coloana multe sînt în diarele de acolo din care transpiră afabilitatea și grațiozitatea înaltei părcăi către persoane și autorități; numai despre deputații și sinea sinoadelor noastre episcopale sau preste tot despre vreo deputațiune română nu găsim nici un fir măcar. Așteptăm cu toate acestea, că cel puțin mai tîrziu se aflăm vor un cuvînt și despre primirea reprezentanților noastre naționale bisericești, în speranță, că bucuria din Budapesta va avea o părțică de bucurie și pentru noi.

În senatul imperial din Viena 140 de deputați au părăsit sala de ședințelor. Deputații aceștia reprezintă în senatul imperial partida constituțională. Causa pasului acestuia este diferența în estimi de competență. Contele Hohenwart a făcut propunerea, a se institui o comisie care, față cu amestecul tribunalului suprem imperial în competența acestor deputațiuni senatului imperial se examineze estime de competență în afaceri de verificări și se facă în privința acesteia propuneri. Hohenwart a motivat propunerea sa, declarînd, că ca deputații să nu se condeționeze să aștepte astfel de amestec, fie chiar și tribunalul suprem. D-nt. Harbat capul partidei constituționale, însă a declarat că propunerea este în contradicție cu legea fundamentală de stat din 1867, prin urmare contra constituției. Deci protestănd contra dezbaterii asupra propunerii lui Hohenwart și se institui o comisie de bătăiere constituționali s'au deparțat. Cei români au dezbătut propunerea și o au și primit; impresiunea însă ce a făcut deputații a 140 membri (Rutenii încă s'au deparțat) nu se poate nega nici ascunde. Constituționali, ori și cum vom lua lucrul, sînt un factor considerabil politic în Cislautia și pasivitatea lor poate face problematică toată clădirea sistemului de la 1867.

La Inconorarea din București Maj. S. imperial și regele a delegat pe comandantul Transilvaniei V. M. C. Bauer. O telegramă de eri dela București spune, că festivitatea inconorării a fost foarte splendidă. Senatori, deputați, și corpul diplomatic au participat, precum și reprezentanții monarhiei austro-ung. și în fine ofițerii regimentului nostru înconorîndu-se la Români. Delegații numeroși din toate părțile României încă au luat parte. Binecuvîntarea coranorilor o au severităz cu ceriu liber metropoliti din București și Iași cu asistență corespunzătoare — Mai e și se amîni, că spre a fi de față la aceste festivități principelul Leopold Hohenwart și a venit cu cei doi fi Ferdinand și Carol la București.

Partida revoluționară din Rusia a respuns la manifestatul țarului cu o proclamațiune, prin carea declară, că partidă primese reșoiul declarat de țar și speră, că victoria va fi pe partea ei.

Sinodul episcopal din Caransebeș.

Ședința II.

După autenticarea protocolului Prea Sînția Sa notifică telegrama Escel. Sale Dni Metropolit Miron Roman, prin care îl înconorescinează, că sinodul arhiepiscopesc al Iașilor și deputații de 3 membri la Budapesta pentru felicitații Altelor Lor prin-

cipeli de corană Rudolf și principelui Ștefan, rugându-se a li împărățiti pe cale telegrafică deciziunea sinodului nostru.

Telegrama se ia la cunoștință a vînd de a se comunica deciuul sinodului pe cale telegrafică.

Dep. George Ioanovici pe cale telegrafică cere concesiuni din cauza monarhiei.

Concediul ferit se acordă.

Petițiunile încuse se predau respectivelor comisiuni.

Trecînd la ordinea zilei comisiunea specială prin referențial ei Iulie Petric propune:

1. Sinodul episcopal mulțimesc Prea Sînția Sale Dni. Epp. diecesan pentru mesurile luate ca actul cununiei Alt. Sale moștenitorului de tron Rudolf cu Alt. Sa reg. Ștefania, principesă de Belgia și celebră cu cunună solemnitate în întreaga diecesă.

2. Sinodul episcopal își exprimă dorința sa, că biserica noastră gr. or. română din Ungaria și Transilvania și fie reprezentată la actul cununiei țîndînd în 10 Maiu a. c. s. t. n. în Viena prin Arhiepiscopul seii, încât nu ar obsta pedici neîntărire.

3. Sinodul episcopal vînd a da expresiune amintelor de nemărginită bucurie, credință și alipire neclătită către Prea Înalta căsă domitoare a credincioșilor români gr. or. din diecesă Caransebeșului, pe cari îi reprezintă — va lua parte în deputațiune asemîntînd în întreaga Metropole, care deputațiune sub conducerea Escel. Sale Dni Metropolit și a Sînțorilor Sale Dlor Episcopi diecesani se va prezenta înalții părcăi căsătorite în Budapesta la 19 Maiu a. c. s. t. n. și spre scopul acesta alege din sinul seii membri ai deputațiunii pe următorii deputați sinodali: Filaret Musta, protosinel, George Serb, deputat diețial și Iulie Petric iude regesc, căroră se pot alătura și alți deputați sinodali, avînd acestora și însuma de timpuriu dorința lor Escel. Sale Dni Metropolit.

Deciziunea aceasta primindu-se se comunică numai decăt Escel. Sale Dni Metropolit pe cale telegrafică.

Tot la propunerea comisiunii speciale cu privire la călătoria unui deputat al sinodului nostru la sinodul din Arad pentru regularea stabilirii cheii, după care să se împărățea fondurile comune, sinodul decide:

Sinodul episcopal cere cu întiere practica și a decidera finală din partea sinodului episcopal al Aradului privitoare la cheia și modalitatea, după care are să se facă împărățire fondurilor comune încă sub durata sesiunii prezente și această întiere comunicîndu-se pe cale telegrafică cu sinodul episcopal din Arad, acest sinod se declară, în înconorescinează cărele telegrafică despre ziua petrațorii nuntului obiect, pentru ca sinodul nostru să poată trimite pe un membru sinodal spre a da informațiunile eventual necesare în această causă, care membru sinodal se designează de acum în persoana deputatului Aton Damschin, car în cazul, încă căsătorie diecă decă, sinodul episcopal din Arad este recercat, a se comunica tot pe cale telegrafică deciuul seii.

Ședința următoare mîne la 10 ore.

Ședința III.

După autenticarea protocolului comisiunea emisă în cauza rescriptului ministrului reg. ung. de cult. și instrucțiune publică referitor la petițiunile subsemnată din partea dl. Sale Dni Epp. grecocatholici din Lugos și Vintea de Jos, sînștialii Sale Dni, prin care se rugă, a se da permisiunea, a sta între a sesiunii și fundurie intra-

vilane, care le au ocupat dela biserica noastră și posesorii și astăzi preceții și învătători ei consecrați, care bunuri însă sînt introduse în cărțile funduare ca proprietatea fundațiilor preceții și școlare gr. orientale și s'ei fie ertat prin comisiuni miste și cu eschiderea totală a întentării procesului de usufruct decurs pînă acelu, a se lua în posesiunea bisericii noastre.

Comisiunea prin referențial Ioan Budiñtan propune și sinodul decide:

Sinodul parchiei gr. or. române a Caransebeșului în la cunoștință propozițiunea dl. Sale Dni Epp. gr. cat. al Lugosului de a reda bisericii noastre în facticul posesiunii și funduriilor intravilane, cari deși formează proprietatea bisericii noastre au fost preceții și s'au astăzi introduse în cărțile funduare pe numele fundațiilor preceții și școlare gr. ori, totuși de o mulțime de ani se țin ocupate de preceții și cantori învătători gr. cat. și în privința cărora de mulți ani decurg procese.

Decorează însă oferiți redare de posesie se propune astfel, ca diecesă noastră să renunțe nu numai la pretensiunea de spese din procesele întentate, ci și la pretensiunea de venit decurs pînă astăzi dela sesiunile și fundurie ocupate, sinodul episcopal din considerațiunea promovării bune între credincioșii ambelor confesiuni în curs cînd aduce profitul sacrificiu și abstă dela pretensiunile de spese procesuale și dela venitul decurs dela sesiunile și fundurie ocupate, aceasta o poate face numai sub următoarele condițiuni:

1. Redarea posesiunii să se efectueze în la înfalul primar pe comisiuni miste, ci prin un plenipotenciul emisînd din partea consistoriului nostru gr. or. român al Caransebeșului și alul emisînd din partea Episcopului gr. cat. al Lugosului.

2. Redarea respective primirea posesiunii în partea diecesei noastre are să se efectueze la toate sesiunile și fundurie reduce în cărțile funduare pe numele fundațiilor preceții și școlare gr. or. și cari sînt ocupate după intrarea în vigoare a articuliului de lege XX din 1848 de proși și cantori învătători gr. cat. fără considerarea la acces, că în privința acestora întentat s'a proces sau;

3. Ca consecunță a înviorii la redarea imobilelor susamintite, în privința cărora cure proces, Episcopul gr. cat. al Lugosului se deobligă a da decă și a plăti în toată întiere în cursul îndatăt se să privească de sistate definitivment împreună cu toate consecințele de drept din acele procese. Dară în privința acelor sesiuni și intravilane, care sînt ocupate după intrarea în vigoare a susamintitului articuli de lege XX din 1848 și în privința cărora nu s'au întentat procese, Episcopul gr. cat. din Lugos asemenea se dea o declarațiune, că se învoiesc la redarea posesiunii.

4. Episcopul gr. cat. al Lugosului se deobligă totodată prin declarațiunea sa, că garanțază despre toate prin această împăcine, cari nu compet nonă după sesiunile și fundurie intravilane astăzi împrocinate cît și neimprocinate.

5. Actul redării în posesie se să considere ca consecunță perfectului drept de proprietate al diecesei noastre, și plenipotenciții, cari întrevin la redare au simpla facultatea de a efectui și atesta cu valoare de drept actual redării resp. primirei factice în posesie.

6. Numitele imobile să ni se predea de la 10 oct. și se înfală din cauza de restanțe contribuționale, de ecivalent, de drepturi ipotecare ale statului etc.

7. Redarea amintelor sesiunii și funduri intravilane să se întepme în toamna anulii 1881 după culegerea fructelor.

8. Despre redarea respective primirea imobilelor, în privința cărora a decurs proces și s'a sistat prin împăcine prezentată să se facă în valabilitate în fața regesc competent căre în privința cărora nu s'au fost întentat proces pînă acum să se facă act valid cu putere de execuțiune înaltele locului credibil mai de aproape.

Cu executarea acestei deciziuni se înconorescinează sinodul diecesan.

Comisiunea financiară prin referențial se Timotei Miclea ceteșu diecel diecesei pro 1882 din a căru recapitulatiune se vede

1. La dispozițiunea sinodului episcopal 1800 fl.

2. La dispozițiunea consistoriului plenar 300 "

3. La dispozițiunea senatului bisericesc 2350 fl.

4. La dispozițiunea senatului școlar 12.280 fl.

5. La dispozițiunea senatului episcopesc 11.080. Suma 28.010.

În bugetul anulii 1882 s'au primit și 2 stipendii a 500 fl. spre a se pregăti înălțarea posturilor de profesori bisericesci și protopopi.

Referențialul delegațiilor române congressuale Viceții Babeșului se asignază o anticipațiune de 250 fl. în cauza desparțirii comunelor miste.

Comisiunea verificătoare prin referențial ei George Serb propune verificarea deputațiilor miresei Mihai Panait și a cercului Biceș.

Referitor la verificarea acestei alegeri deputatul I. Budiñtan însușă următoarea întiere:

Considerănd, că prin articuli de lege IX din 1868 autonomia noastră bisericescă s'a sancționat de Maj. Sa nu numai cu caracter confesional, ci și cu caracter național românesc;

Considerănd că în conformitate cu spiritul acestei autonomii tot organismul nostru bisericesc și ori ce onsciere a drepturilor noastre autonome bisericești nu se corespundă nu numai caracterului confesional, ci și celui național românesc.

Considerănd mai departe, că nici sinodul episcopal ca legislațiunea diecesei prin aleși seii membrii sau prin exerciarea drepturilor, ce-i cad în competența nu poate și nu-i este ertat, a se subtrage dela lege, ce-i formează baa de existență;

Considerănd, că după ustul în biserica noastră de pînă acelu, toate articuli vieții noastre publice biserica confesională a pus mai pe sus de toate respectarea caracterului național românesc, prin care manifestare caracterul național în biserica noastră s'a sancționat și cu puterea de drept a național;

Considerănd în fine, că bine primiteputele noastre întiere de drepturi în viața noastră publică biserica confesională a pus mai pe sus de toate respectarea caracterului național românesc, prin care manifestare caracterul național în biserica noastră s'a sancționat și cu puterea de drept a național;

Considerănd în fine, că bine primiteputele noastre întiere de drepturi în viața noastră publică biserica confesională a pus mai pe sus de toate respectarea caracterului național românesc, prin care manifestare caracterul național în biserica noastră s'a sancționat și cu puterea de drept a național;

Considerănd în fine, că bine primiteputele noastre întiere de drepturi în viața noastră publică biserica confesională a pus mai pe sus de toate respectarea caracterului național românesc, prin care manifestare caracterul național în biserica noastră s'a sancționat și cu puterea de drept a național;

Causa aceasta a dat însă la discursurile cele mai eloquente prin care a fost de la I. Petric și referențialii și dl. S. Budiñtan apărătoarea întierei.

În fine întrevine și Președintele Arhiepiscopului, carele convocădu-se la cu-

